Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2018/98 Afstandsprocedure na verkrijgen Nederlanderschap
Kenmerk (digijust)	2415702
Hoofdtaak	Nederlanderschap
InformIND Thema	Afstandsprocedure
Relatie met	artikel 6a, eerste, tweede, vierde en zesde lid, artikel 9, eerste lid, onder a, artikel 15, eerste lid onder d en e, RWN Paragrafen 9-1-b en 15-1-d HRWN
Geldig vanaf	21-11-2018
Geldig tot en met	21-11-2021

1. Aanleiding
Vanuit de uitvoeringspraktijk zijn vragen gesteld over verschilende aspecten van de behandeling van de afstandsprocedure na verlening van het Nederlanderschap. Dit informatiebericht geeft instructies hoe om te gaan met die verschillende aspecten.

2. Verwachting
Onderdelen van dit informatiebericht zullen worden opgenomen in de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap.

3. Inhoud/Toelichting
Voor de geldende wettelijke regels wordt verwezen naar de Rijkswet op het Nederlanderschap, in het bijzonder artikel 6a, eerste, tweede, vierde en zesde lid, artikel 9, eerste lid, onder a, artikel 15, eerste lid onder d en e, RWN

De geldende beleidsregels met betrekking tot de afstandsprocedure staan opgenomen in de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap. In het bijzonder gaat het om de paragrafen bij de toelichting ad artikel 9, eerste lid, aanhef en onder b en de paragrafen bij de toelichting ad artikel15, eerste lid, aanhef en onder d.

Het spreekt voor zich dat wettelijke regels en beleidsregels boven de hieronder gegeven instructies gaan.

4. Hoe te handelen

4.1 Lange duur afstandsprocedure
Het Nederlanderschap kan op grond van artikel 15, eerste lid, onder d, RWN worden ingetrokken indien de betrokkene heeft nagelaten na de totstandkoming van zijn naturalisatie al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen.Het verzoek om naturalisatie wordt op grond van artikel 9, eerste lid, aanhef en onder b, afgewezen als de verzoeker zich niet bereid heeft verklaard al het mogelijke te zullen doen om zijn nationaliteit te verliezen, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Afstandsprocedures zijn vaak lange procedures. Degene die Nederlander is geworden wordt meerdere keren in de gelegenheid gesteld om aan te tonen dat hij

al het mogelijke doet om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Na tenminste drie jaar kan er een beoordelingsmoment komen, waarbij de IND beoordeelt of betrokkene al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen.

Deze periode van drie jaar is niet officieel vastgesteld. Daarom wordt deze periode ook niet in de Handleiding opgenomen. Deze periode van drie jaar kan wel een moment opleveren om in de zaak te controleren, hoe de afstandsprocedure ervoor staat:

- Heeft de betrokkene aangetoond dat hij voldoende inspanningen heeft gepleegd;
- Is uit deze inspanningen voldoende duidelijk dat de autoriteiten geen actie (meer) ondernemen op het afstandsverzoek (bijvoorbeeld een – herhaald-bericht van de autoriteiten dat de procedure nog steeds in behandeling is);
- Is bekend hoe de betreffende autoriteiten meestal omgaan met afstandsverzoeken.

Een enkel tijdsverloop van drie jaar is op zichzelf geen reden om de afstandsprocedure af te sluiten zonder dat betrokkene afstand heeft gedaan. Tijdsverloop is ook geen reden om het Nederlanderschap niet meer in te trekken. Dit geldt ook als de IND zelf niet actief geweest in de afstandsprocedure. Afstand doen is namelijk de verantwoordelijkheid van betrokkene zelf, en niet van de IND.

Alleen als na drie jaar de conclusie wordt getrokken, dat er geen verdere voortgang meer is te verwachten in de afstandszaak, dan wordt de afstandsprocedure afgesloten (hoewel de verzoeker wel afstandsplichtig blijft). De verzoeker ontvangt daarover een brief, met de mededeling dat het Nederlanderschap niet wordt ingetrokken, maar hij wel afstandsplichtig blijft. Als de verzoeker nadien alsnog een afstandsverklaring overlegt, dan kan die verklaring normaal verwerkt worden.

Als de betrokkene na de drie jaar niet heeft aangetoond, dat hij al het mogelijke heeft gedaan, dan kan overgegaan worden tot intrekking van het Nederlanderschap op grond van art. 15 lid 1 onder d, RWN. Dit geldt ook voor de situatie, als de betrokkene pas aan het eind van de periode van drie jaar start met zijn afstandsprocedure.

4.2 *Contact met diplomatieke vertegenwoordigingen*

Het is niet toegestaan om in een individuele zaak contact op te nemen met een ambassade om de voortgang van het afstandsverzoek van een betrokkene te bespreken. Een afstandsverzoek is een procedure tussen de betrokkene en zijn eigen autoriteiten en in die zin speelt de IND daarin geen rol. De vraag is ook wat de IND kan doen met de verkregen informatie, bijvoorbeeld als die informatie afwijkt van hetgeen is opgenomen in de eigen wetgeving van het betreffende land. Het is wel mogelijk om informatie op te vragen bij een ambassade, als de betrokkene daar schriftelijk toestemming voor heeft gegeven.
Het is ook mogelijk om (in beginsel via TOELT) bij een ambassade algemene vragen te stellen over de afstandsprocedure en over wat een onderdaan (nog meer) moet doen om een beslissing op zijn afstandsverzoek te krijgen. Als een ambassade zelf informatie aanlevert bij de IND over een specifiek afstandsverzoek, dan moet de IND dat aan de betrokkene overleggen, als die informatie (mede) leidt tot intrekking van het Nederlanderschap.

4.3 Legalisatie van afstandsverklaringen

Afstandsverklaringen van autoriteiten moeten in beginsel gelegaliseerd zijn. Legalisatie is belangrijk omdat juist legalisatie duidelijk maakt dat het document

afkomstig is van een bevoegde instantie (en kan daarmee bijvoorbeeld fraude voorkomen). Over het legalisatiebeleid van een bepaald land kan informatie worden verkregen via TOELT of BZ.
Als uit de informatie van TOELT of BZ blijkt dat een bepaald land niet tot legalisatie overgaat, dan kan een afstandsverklaring worden geaccepteerd zonder legalisatie (ondanks het bestaan van de legalisatieplicht). Dit betreft echter altijd maatwerk (afhankelijk van de informatie die is verzameld).

Als een document niet is gelegaliseerd, terwijl uit de ter beschikking staande informatie niet bekend is dat het betreffende land nooit overgaat tot legalisatie, dan leidt dat tot intrekking van het Nederlanderschap. Verzoeker heeft dan immers niet op de juiste wijze aangetoond dat hij afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Dit geldt ook als waarschijnlijk is dat de afstandsverklaring bij de autoriteiten van zijn oorspronkelijke nationaliteit heeft geresulteerd tot het feitelijk verlies van die nationaliteit. De verzoeker moet dit immers juist aantonen met de gelegaliseerde verklaring.

Een verklaring over de stand van zaken door de autoriteiten over afstandsprocedure moet in beginsel eveneens gelegaliseerd zijn. Legalisatie is ook in deze gevallen nodig om zeker te stellen, dat de verklaring bevoegd is afgegeven.

4.4 Niet-vertaalde documenten

De betrokkene is zelf verantwoordelijk voor het laten vertalen van niet-Nederlandse documenten (buiten het Engels). De betrokkene moet daar dus ook inspanningen voor verrichten. Als de inhoud van het stuk dat in een andere taal is opgesteld voor de beoordelaar duidelijk is kan genoegen genomen worden met een stuk zonder vertaling of met een vertaling door bijvoorbeeld een collega. Dat geldt ook voor documenten, waarvan op basis van de eigen ervaring, bekend is wat er in staat.
Als uit het overgelegde document, dat niet vertaald is, niet valt af te leiden, wat de inhoud van het stuk is, dan betekent dat dat aan dat stuk geen waarde voor wat betreft de afstandsprocedure kan worden toegekend. Dat betekent dat (uiteindelijk) het Nederlanderschap zal moeten worden ingetrokken. Dit geldt ook als waarschijnlijk is dat de onvertaalde afstandsverklaring heeft geresulteerd zou hebben in het feitelijk verlies van die nationaliteit. De verzoeker moet dit immers juist aantonen met de vertaling van de gelegaliseerde verklaring.

4.5 Huwelijk met Nederlander

Als de betrokkene na naturalisatie afstand moet doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, maar tijdens de afstandsprocedure in het huwelijk treedt met een Nederlander, dan blijft de afstandsplicht bestaan, als het huwelijk is gesloten na de datum van Koninklijk Besluit, waarmee de betrokkene Nederlander is geworden (zie ook toelichting bij artikel 9, derde lid, aanhef en onder c, RWN (derde voorbeeld)).

Het kan voorkomen dat een van de echtelieden al langer geleden is genaturaliseerd, (langdurig) in de afstandsprocedures zit en de andere echtgenoot gedurende die afstandsprocedure een naturalisatieverzoek indient. In die situatie ‘profiteert’ die echtgenoot in die zin dat hij geen afstand behoeft te doen – hij is immers gehuwd met een Nederlander - ook al is de afstandsprocedure van de eerste echtgenoot nog niet afgerond.
In het geval dat de eerste echtgenoot vervolgens geen afstand doet, dan wordt zijn Nederlanderschap ingetrokken op grond van art. 15 lid 1 onder d. Indien hij daarna opnieuw een naturalisatieverzoek indient, is hij gehuwd met een Nederlander en hoeft hij geen afstand meer te doen. Dit vormt echter geen reden om bij de behandeling van zijn afstandsprocedure op deze mogelijkheid vooruit te lopen. Het

mogelijk opnieuw verkrijgen van het Nederlanderschap betreft immers een onzekere toekomstige gebeurtenis, waarvan de uitkomst niet op voorhand vaststaat.

4.6 Feitelijk afstand gedaan van andere nationaliteit voor intrekking Nederlanderschap.

Als gedurende de behandeling van een bezwaarschrift op een intrekking van het Nederlanderschap (vanwege het niet doen van afstand) blijkt dat de betrokkene al voor de intrekking afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit (d.w.z dat hij die nationaliteit volgens de betreffende buitenlandse nationaliteitswetgeving daadwerkelijk en aantoonbaar heeft verloren) en hij dit aantoont met een gelegaliseerde verklaring, dan heeft blijkens jurisprudentie de intrekking van het Nederlanderschap geen rechtsgevolg. Dat betekent dat betrokkene altijd Nederlander is gebleven. Dit geldt zowel voor de situatie dat betrokkene het bezwaar op tijd heeft ingediend, als de situatie dat de betrokkene het bezwaar *te laat* heeft ingediend. De achterliggende gedachte hierbij is, dat het niet is toegestaan om iemand staatloos te maken (zie art. 14 lid 8 RWN).
Dit geldt ook voor de situatie, dat de verzoeker geen bezwaar heeft ingediend tegen de intrekking van het Nederlanderschap, maar wel alsnog heeft aangetoond dat hij daadwerkelijk afstand heeft gedaan van zijn eerdere nationaliteit (voor zover de afstandsverklaring dateert van voor de intrekking van het Nederlanderschap).

4.7 Feitelijk afstand doen van andere nationaliteit na intrekking van het Nederlanderschap

4.7.1 Afstandsprocedure gestart voor intrekking Nederlanderschap

Als de betrokkene (pas) afstand doet (dat wil zeggen die nationaliteit daadwerkelijk en aantoonbaar heeft verloren) nadat is overgegaan tot intrekking van het Nederlanderschap dan geldt de hierboven genoemde jurisprudentie niet. Ook al doet de betrokkene na de intrekking van het Nederlanderschap alsnog afstand, en wordt hij hierdoor eventueel ook staatloos, dan is er toch rechtsgevolg aan de intrekking van het Nederlanderschap.
Als klip en klaar is dat de betrokkene tijdens de bezwaarfase na de intrekking van het Nederlanderschap uiteindelijk heeft aangetoond dat hij alsnog afstand heeft gedaan (en de afstandsprocedure aantoonbaar is gestart voor de intrekking van het Nederlanderschap), dan kan het bezwaarschrift gegrond worden verklaard en kan de intrekking van het Nederlanderschap ongedaan worden gemaakt. Elke twijfel die nog bestaat over de vraag of de betrokkene nou wel of geen afstand heeft gedaan (of dat hij redelijkerwijs al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen, maar daar nog niet in is geslaagd) kan niet leiden tot gegrondverklaring van het bezwaarschrift. Het is natuurlijk wel mogelijk om de verzoeker tijdens de bezwaarprocedure op de intrekking van het Nederlanderschap alsnog meer tijd te gunnen om ‘al het mogelijke te doen’, als verzoeker door omstandigheden niet genoeg heeft kunnen doen, de IND dat niet heeft geweten, het Nederlanderschap daarom is ingetrokken, en betrokkene in bezwaar aantoont dat het niet aan hem heeft gelegen (overmacht) en nu nog steeds aantoonbaar bezig is om afstand te doen.
Dit geldt alleen in de situatie dat de verzoeker zijn afstandsprocedure aantoonbaar al gestart is, voordat zijn Nederlanderschap is ingetrokken. Als verzoeker zijn inspanningen om afstand te doen pas start na de intrekking van het Nederlanderschap dan kan dat niet meer tot gegrondverklaring van het bezwaarschrift leiden.

4.7.2 Afstandsprocedure gestart na intrekking Nederlanderschap

Als de verzoeker de afstandsprocedure van de andere nationaliteit pas is gestart na de intrekking van het Nederlanderschap, dan wordt het bezwaarschrift ongegrond verklaard. Dat geldt ook als de verzoeker er tijdens deze bezwaarprocedure in slaagt om alsnog een afstandsverklaring te overleggen.

Als de verzoeker tegen de intrekking van het Nederlanderschap geen of te laat bezwaar heeft ingediend, maar wel alsnog een afstandsverklaring heeft overgelegd, die dateert van na de intrekking van het Nederlanderschap, dan heeft de intrekking van het Nederlanderschap eveneens rechtsgevolg.

4.8 Aantonen dat op de juiste wijze afstand is gedaan

Bij het onderzoek naar de mogelijkheden om afstand te doen van de oorspronkelijke nationaliteit is de toepasselijke wetgeving van het betreffende land van belang. Het gaat daarbij om vragen hoe de verzoeker aantoont dat hij afstand heeft gedaan van de andere nationaliteit, en op welk moment de afstand daadwerkelijk is gerealiseerd. Een enkele mededeling van een ambassade dat het paspoort is ingenomen is dan ook vaak niet genoeg. Ook de enkele mededeling van de autoriteiten van het land van de oorspronkelijke nationaliteit, dat niet tot afstand kan worden overgegaan, kan reden zijn voor nader onderzoek naar de redenen waarom het afstandsverzoek niet is ingewilligd. Als de betrokkene bijvoorbeeld niet de juiste procedure heeft gevolgd of op verzoek van de autoriteiten niet de juiste informatie heeft aangeleverd, dan heeft de betrokkenen niet al het mogelijke gedaan. Als hierover geen duidelijkheid kan worden gekregen, kan genoegen worden genomen met de (gelegaliseerde) verklaring van de autoriteiten.

Informatie over afstandsprocedures van andere landen is te vinden op de Sharepoint, in de Sdu-bundel “Nationaliteit” of Intranet bij VIND-burgerzaken. Bij twijfel kan ook contact opgenomen worden met het ntv-team van JZ, ST1).

4.9 Vervallen afstandsplicht na intrekking Nederlanderschap

Bij de intrekking van het Nederlanderschap is het raadzaam om aan de verzoeker direct mee te delen dat zijn verplichting om afstand te doen is vervallen (hij is immers geen Nederlander meer). Het heeft op dat moment dan ook geen zin meer om de afstandsprocedure te beginnen, ook omdat dat ertoe kan leiden dat hij staatloos wordt.

4.10 Verzoeken om heroverweging

Een verzoek om heroverweging wordt aangemerkt als een onvolledige aanvraag. De verzoeker kan die aanvraag volledig maken door op de juiste plaats een verzoek in te dienen en daarvoor leges te betalen. De IND verwijst de verzoeker hiervoor door naar de gemeente of het Kabinet.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met D JZ, DRVN en DMB.